8

سلسلة المقالات والردود على الشبهات والمسائل في الحكم والتحاكم

[illegible]

[illegible]

سليم الهلالي

[illegible]

ضماد الأثري

[illegible]

مركز الفرسان

8

سلسلة المقالات والردود على الشبهات والمسائل في الحكم والتحاكم

ޙުކުމާއި ތަޙާކުމާ ބެހޭ މައްސަލަތަކާއި ޝުބުހާތަކަށް
ދީފައިވާ ރައްދުތަކާއި މަޤާލާތަކުގެ ސިލްސިލާ

އައްޝައިޚް އަބޫ އުސާމާ ސަލީމް ބިން ޢީދުލް ހިލާލީ

سليم الهلالي

[illegible]

صماد الأثري

ބަހަށް ތަރުޖަމާ ކުރީ

މަރްކަޒުލް ފުރްސާން
مركز الفرسان

މިފޮތަށް ހަވާލާދީ

މިފޮތުން އެއްވެސް އެއްޗެއް ރެކޯޑޮކުރައި
ނަޝްރުކޮށް ނަކަލުކޮށް ފެތުރުންވަނީ
އެންމެހާ މުސްލިމުންގެ ވަޤްފަށް
ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.

އެހެނަސް އެއީ މިފޮތުގައިވާ އެއްވެސް
އެއްޗަކަށް އެއްވެސް ބަދަލުކުރެއް ކަމާއެއް
ގެނައުން ނެތިގެއެވެ.

- [illegible] -

2024މ – 1445ހ

بسم الله الرحمن الرحيم

މުޤައްދިމާގެ ބަސް

މިއީ تحذير أهل الإيمان عن الحكم بغير ما أنزل الرحمن (ޢަރަބްމާނުވަނަ
އިލާހު ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ޙުކުމްކުރުމުން އީމާންވާ އަހުލުވެރިންނަށް
އިންޒާރުދިނުން) މިފޮތް ޤަބޫލުކުރި މުހައްމަދުއަލްހުސައިން ސަލީމު ބަސް އީދު
އަލްހާޖީ ދިރުއްވާފައިވާ މުޅެއްޓިމާއިން ހުވާލުވުން ބަހައްގެ ތަރުޖަމާއެވެ.

"

الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ޙުކުމްކުރުމުގެ މައްސަލާގައިވާ ބައެއް ޝުބުހަތަކާއި އެރަސަވުކުރުން

*** ބައެއް މީހުން މާއިދާ ސޫރަތުގައިވާ މިއާޔަތްތަކާބެހޭގޮތުގައިވާ އިބްނު ޢައްބާސްގެ ތަފްސީރަށް އިންކާރުކުރުމެވެ.**

އަހަރެން (ސަޢީދު އަލްޤަޙްޠާނީ) ބުނަމެވެ:

އާދޭ، އިބްނު ޢައްބާސްގެ އަރިހުން ޘާބިތުވެގެންވާ ބަސްފުޅު ތަފްސީރުތަކެވެ.

އިބްނު ޖަރީރު އައްޠަބަރީގެ ތަފްސީރުގައި ނަގުލުކުރެއްވިއެވެ: އަހަރުމެންނަށް ޙަދީޘްކުރީ ހަންނާދުއެވެ. ވިދާޅުވިއެވެ: އަހަރުމެންނަށް ޙަދީޘްކުރީ ވަކީޢުއެވެ. އަދި އަހަރުމެންނަށް ވަކީޢުގެ ދަރިކަލުން ޙަދީޘްކުރެއްވި ވިދާޅުވިއެވެ: ވަކީޢުގެ ބައްޕާ، ސުފްޔާނުގެ އަރިހުން، މަޢުމަރު ބުން ރާޝިދުގެ އަރިހުން، އިބްނު ޠާއޫސްގެ އަރިހުން، އެބޭފުޅާގެ ބައްޕަގެ އަރިހުން، އިބްނު ޢައްބާސްގެ އަރިހުން ރިވާކުރެއްވިއެވެ: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾

«هِيَ بِهِ كُفْرٌ، وَلَيْسَ كُفْرًا بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ»[1]

މާނައީ: "އެއީ އެކަމުންވާ (ނުވަތަ އެކަމަށްވާ) ކުފުރެކެވެ. އަދި الله އާއި އެކަލާނގެ މަލާއިކަތުންނާއި އެކަލާނގެ ފޮތްތަކާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލުންނަށް ވާ ކާފަރުވުމެއް ނޫނެވެ." މިއެވެ.

އަހަރެން (ސަލީމް އަލްހިލާލީ) ބުނަމެވެ: މިއީ އިރުގެ އަލިކަމަށާ ސާފު ބަޔާނަ ސަނަދުކެވެ. އަދި ސުފްޔާނު ބިން ވަކީޢު ބުނުއްވި ޤައުލަބު އިންމަކުން މިގޮތަށް ގެއްލުމެއް ނެތެވެ. އެހެނީ އެކަލާނގެއާ އެކުގައި އަވަސި ހަރުކަށި ބުނެއް ޝަރީޢަތެވެ. އަލްޚަލީފާއަށް އިބްރާހީމި ފާޅުގައި ބަޔާންކުރެވެ.

އަދި އެއާއެކު އެކަލާނގެއާ މުޝާރަކާތްވުން ރިވާޔަތެއް އައެވެ.

އިބްނު ނަޞްރު، "ތަޢްޒީމް ޤަދްރިއް ޞަލާތު" ގައި ނަޤުލުކުރެއްވިއެވެ: އަހަރުމެންނަށް އިސްޙާޤު ހިކާޔަތްކުރިއެވެ: އަހަރުމެން ވަކީޢު، ސުފްޔާނުގެ އަރިހުން، މަޢުމަރުގެ އަރިހުން، އިބްނު ޠާވޫސްގެ އަރިހުން، އެބޭފުޅާގެ ބައްޕަގެ އަރިހުން، އިބްނު ޢައްބާސްގެ އަރިހުން ހިކާޔަތްކުރިއެވެ... ދެން އެބަސްފުޅު ފުރިހަމަ ކުރައްވައިފިއެވެ.[2]

---

[1] تفسير الطبري: 465/8

[2] تعظيم قدر الصلاة: 572

އަހަރެން (ސަލަފު އަލްއިމާމު) ބުނަމުން: އިސްލާމީ މިތާގައި އިބްނު ތަޢާލާއިލައެވެ. އިބްނު ޢައްބާސްގެ ބަސްފުޅު އިމާމުންނެވެ.

ޤުރުއާނީ ދަލީލު: ﷲ ތަޢާލާގެ ބަސްފުޅު: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ ތަފްސީރުކުރުމުގައި އިބްނު ޢައްބާސްގެ އަރިހުން ވާރިދުވެގެން އައިސްފައިވާ އަޘަރަކީ ޘާބިތު އަޘަރެކެވެ. މިފަންނުގައި ހަދުރަނާ ޘާބިތު ބޭކަލުންގެ އަރިހުގައި އެއަށް ހިލާ އެއްވެސް ޚާރިޖުވުމެއް، ބައިބައެއް ނުވެއެވެ. އަހަރެން މުތަޤާދުލާޤީ ބަޔާނުވި އިޖުމާޢު ކަންކަމުގެ ވާހަކައެވެ.

- އަދި އެހެންނަމަވެސް އެބައިމީހުން: ތަފާސްކޮށްދެއްވާ އަޤީދަތުގެ ތަފްސީރުކުރުމުގެ އިމާމުންނަކީ އެބަސްފުޅު ބަޔަކީގަން ޖަހައިލަފާކުރެއްވިއެވެ. އަދި އެބަސްފުޅުން މިއާތަކް ތަފްސީރު ކުރައްވާފައިވެއެވެ.

މިއީ އެބަސްފުޅު ބައިބަޔަށްގެންވާގޮތެއްކަމުން އަދި އެބަސްފުޅު ތަފްސީރުގެންވާގޮތަކަން އެބާވަތުންގެ ގުރުއާން އިސްލާމީ ކަމެއްގެވާވެ. އެބާވަތުންނީ ތަފާސްކުރަން މިހާރު ހަމައެކަނި ބަދަލެއް، ނުވާނޭ ހިނގާދާމި ބަސްފުޅުގެ ބޭނުމީ ބާވަތުންނެވެ.

● ތިންވަނަ ކަމުއްވެސް އުޞޫލަކީ: މިބަސްފުޅުތަކީ ތާބިޢީންގެ ބޮޑެތި ގިނަ ޢާލިމުންގެ އަރިހުންވެސް ނަޤުލުކުރެވިގެން އައިސްފައިވާ ބަސްފުޅުތަކެވެ. ޠާއޫސްއާއި، އައްޝަޢުބީއާއި، އިބްރާހީމް އައްނަޚަޢީއާއި، ޤަތާދާ ބުން އަޞީ ރަބާބާއި އެނޫން އެތަކަ ތާބިޢީންގެ އަރިހުންނެވެ.

✱ އަސްއަބަރު ބުންޏެވެ: އިބްނު ޢައްބާސްގެ މިބަސްފުޅުގައި: "އެއީ މުއްތަޤީން ބާރުވާ ކުރުކުރޭ ނޫނޫ" އެއީ ފާފަތަކާއި އުރުދުންތަކުން ކާފިރުކުރާ ޚަވާރިޖުންނަށް ރައްދުދޭން ވިދާޅުވި ބަސްފުޅެވެ!

އަހަރެން (ސަޢީދު އަލްޤަޙްޠާނީ) ބުނަމެވެ: އެކަމަކު ޖަމާޢަތްވަނީ އެކި ގޮތްތަކަކަށެވެ:

● ފުރަތަމައީ: އިބްނު ޢައްބާސްގެ ބަސްފުޅުވަނީ ޚާއްޞުކުރެވިފައެވެ. ދީނުފުރަ އެއްވެސް ދަރަޖައެއްގައި އެތަކަން ވަކި ބަޔަކަށް ޒާހިރުވާގޮތުގެ ތަރުޖަމާނެއްގެ އަމިއްލައަށް ބަސްބުނުމެވެ.

● ދެވަނައީ: އިބްނު ޢައްބާސްގެ ބަސްފުޅުގައި ހިމެނޭ ވަކި ބަޔަކަށް އެބަސްފުޅު ޚާއްޞަކުރައްވަން ހުށަހެޅިފައިވަނީ، ދީނުފުރަ ﷲ ބާވައިލެއްވި ޙުކުމް ހިކާފަން ބުނުދުރުދުގެ މައްސަލަ (އެއީ ޚާއްޞު ތަދްރީޖު) އެބަސްފުޅުން ޙުކުމްކުރުން މާނައިގެން ދަންނަމެވެ. އެއީ ނަކަލުކުރާތީގެ އެބަސްފުޅު

އަޑީގެން އުއްތަމަ މުދަލެއްވެ. އަދި އެއާރަމް ތަޢުލީމު ކުރުވާނީވެސް
އެބަސްތޫރުގެންނެވެ.

- **މިންވަރަކީ:** ބުނުމުގެ ޙައްސާސިޔަތި އެބަސްތޫރުގެން ދަށީޖުދަށްކަމާ ބުއްޖުތަދުކަމުގެމުގަދި ސަމަރުމް ޝާމިލުން ފުރުފުރުން ތަބަދަލުވުން ގެންދިއުއެވެ.

- **ހަމަރުވަރަކީ:** މިތަޤްސީރުގަދި އިބްނު ޙައްބާސްއާ ޒިޔާދަވެގެންނާ އެއްވެސް ބަޔާތީއްއް އެނިގެންނުވެއްވެ.

- **ދަށްވަރަކީ:** މިދަދަދިން ގާދަރުދުރި ސަމަރުމް ބާޣިރުންގެ ތަޤްސީރު ދާއޫދު އެނިބަރިގަނޑުގެން ނުވާނެއެވެ. އަޒީނު މިއީ މުއުމިނުންގެ މަގެވެ. ޒާއްބަކަތް މިއީ ކަލާމު ދީނުން ދީނުން ކަލާމު ޝަރުޢީމު (ދީނުން ބޯރުނުވާ ކަލާމު އަނިޔާވުރިކަން)، ތިއްބާޒު ދީނަ ތިއްބާޒު (ދީނުން ބޯރުނުވާ ކަލާމު ތާއިސާޒުކަން)، ނިޔާޒު ދީނަ ނިޔާޒު (ދީނުން ބޯރުނުވާ ކަލާމު މުނާޒިޒުކަން)، ޝިރުކު ދީނަ ޝިރުކު (ދީނުން ބޯރުނުވާ ކަލާމު ޝިރުކު) ވާކަން ޤާބިލުވުމުގެންވާކަމަކު ޒީރުއާނާއި ސުންނަތުގެ އެބަހި ނަހުބުވުމުކަކަން ތާއީދާއި ބޯރު ރިބިދަލުވާ ބަސްކުރުވަކަނުވާއިރުއެވެ...

* ދީން އިސްވެދިޔަ ކަންތަކުން ހާމަވި ފާޅުވި އެއްބަހަކި: ވަކި މައްސަލައެއް ނުވަތަ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ހުކުމްކުރާ މީހާއި، އަނެއްކާވެސް الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ޤުރުއާނުގެއާޔަތެއްގައި ހުކުމްކުރާ މީހާ ދީނުން ފަހަތްވެރި ބައެއް ދާއިންނެވެ. އެގޮތުން ފަހު މީހާއަށް އެދިމުން ސަރަސިނުނު الله ގެ ޝަރުޢު ބަދަލުކޮށްލާ މީހެއްކަމުގައެވެ!

މިގޮތަށް ފަރަގުކުރުމުގައި އެއްވެސް އަސްލެއް އޮޅުގަނޑަށްވަން އަހަރެން ނުދެކެމެވެ. އެހެނީ އޫރުންވެސް ހަމަ ދެފުށްޤަބޫލު އިސްވެދިޔަ އިޖުމާޢު އަހުލުވެރިންގެ ބަސްވުމަކަށެވެ. އެއީ: الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް އެންމެ މައްސަލައެއްގައި ހުކުމްކުރި މުޅި ނުވަތަ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ހުކުމްކުރާ މީހާ، މިސާލަކަށް އެކަން ހުއްދަކަން ބަޔާންކުރާ މީހެއްގެ، އަދި الله ގެ ހުކުމްކުރުމުގެ ބައްޓަނާލާމުދުން އިންސާފު ކުރާ މީހާގެ އަދި އޫރުން ބުނުމެއް އެގެ މައްޗަށް ހެދިގެ ޢަމަލުކުރުމުގައި ދޫކުރި މީހާ ނުވަތަ އެކަމާ ނަމަވެސް އުޅުއްވިގޮތާ ފާލާޅުވިޔާއާއި ނުވަތަ އަމިއްލަ އެދުމުގެ އަހުލުވެރިއެއްގެ ބަދަލުވާނެވެ. އެގޮތުން އޭނާ ހަނދާން ބަޔާންކުރާ މީހެއްނަމަ ފަހު އެއީ މުސްލިމުން ބޮޑުވާ އިޖްތިހާދު ކުރުމެވެ. އޭނާއަކީ

ފާފަވެރި އުނދަގޫތަކެއްގެ އުސޫލަކަށް ފަދަ އެއީ މިއަދުވެސް ބޮޑު ނުވާ ޢަމަލީ ކުފުރެވެ.

އެހެންކަމުން ހަމަ އަހަރުމެން ފުރި ހިސާބަށް އަނބުރާ އާދެވުނީއެވެ. މިގޮތުން ފަރާތްތަކުން ތަފާތުކުރުމަށް އަހުލުއް ސުންނަތި ވަލްޖަމާޢަތުގެ މިޢަޤީދާގެ އަސާސީ ގެއްލުވާލުމަށް ދުނިޔެއިން ގެއްލިދާނެއެވެ. އެއަސްލަކީ: ކުފުރު (ދީނުން ބޮޑުވާ) އިޢުތިޤާދީ ކުފުރަކާއި (ދީނުން ބޮޑުނުވާ) ޢަމަލީ ކުފުރަށް ބެހިގެންވާ ކަމެވެ. އޭގައި އެއިން ބިދުޢަތުތަކާ ހުރިހާ ކަމެއް ޝާމިލުވެއެވެ. އެގޮތުން الله ތަޢާލާ ހަރާމް ކުރެއްވި ކަމެއް ހަލާލުކޮށް ހުއްދަކޮށް ނުވަތަ الله ހުއްދަކުރެއްވި ކަމެއް އެއްވެސް މީހަކު ހަރާމްކޮށްފިނަމަ އެއީ އިޢުތިޤާދީ ކުފުރެވެ. އެހެންނޫނީ އެހެން ނުވެއެވެ.

* މިޒަމާނުގައި އެނގުން ބޮޑަށް ބަހުރުވާ ކަނޑައަޅާ "ޔާސިޤު" ނުވަތަ "އަލްޔާސާ" ގެ މައްސަލައިގެ.

އެއީ ތަތާރުންނަށް ޗަންގީޒު ޚާން އެކުލަވާލައިދިން ޤަވާޢިދުގެ ސިޔާސަތުތަކެކެވެ.

އެގޮތުން ޗަންގީޒު ޚާނުގެ ތަރުތީބުކުރި އަޙްކާމުތަކުން އަރުޙުތުގައިވި "އަލްޔާސާ" ގައިވާ ބަޔަށް ކަންކަން އިބްނު ކަޘީރު ދިނުކުރުމާ ދެންނެވިފައި ވިދާޅުވެއެވެ:

(وَفِي ذَلِكَ كُلِّهِ مُخَالَفَةٌ لِشَرَائِعِ اللَّهِ الْمُنَزَّلَةِ عَلَى عِبَادِهِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ، فَمَنْ تَرَكَ الشَّرْعَ الْمُحْكَمَ الْمُنَزَّلَ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ وَتَحَاكَمَ إِلَى غَيْرِهِ مِنَ الشَّرَائِعِ الْمَنْسُوخَةِ كَفَرَ، فَكَيْفَ بِمَنْ تَحَاكَمَ إِلَى " الْيَاسَاقِ " وَقَدَّمَهَا عَلَيْهِ؟ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ كَفَرَ بِإِجْمَاعِ الْمُسْلِمِينَ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْماً لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾ [الْمَائِدَة: 50] وَقَالَ تَعَالَى ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجاً مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيماً﴾ [النساء: 65])[3]

---

[3] البداية والنهاية: 17 / 162 - 163

މާނައީ: "އެހެރިހާ ކަލޭމެންގެއިވަސީ اللّٰه ތަޢާލާގެ އަޚްތިޔާރުކުރަނީތޯ ނަބިއްޔުންގެ މައްޗަށް ބާވައިލެއްވުނު އެކަލާނގެ ޝަރީޢަތާ ޚިލާފުވުމުތޯ. ފަހެ ނަބިއްޔުން ޚަތިމުކުރެއްވި މުޙައްމަދު ބިން ޢަބްދި اللّٰه ގެ މައްޗަށް ބާވައިލެއްވުނު މުޤައްދަސް ޝަރީޢަތް ދޫކޮށް، އެހެން މަންސޫޚު ކުރެވިގެންވާ ޝަރީޢަތްތަކަށް ބުކުތް އުދުރަދިޖި ޖިހަކާ ކާފަރުވެއްޖެއެވެ. ދެންފަހެ އަޙްކާމުތަށް (ޔާސިޤު) އަދި ބުކުތް އުދުރާ، އޭގެ މައްޗަށް (އެބަހީ: އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ މައްޗަށް) އެޔާސިޤު އިސްލާމް ކުރިއަށް ނެރޭ މީހާ ކާފަރުވަނީއެވެ!؟ އެފަދައިން ކަންކަންފުރިހަމަވަނީ މުސްލިމުންގެ އިޖްމާޢުން ކާފަރުވެފައިވާތީއެވެ. اللّٰه ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿أَفَحُكۡمَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ۝٥٠﴾ [المائدة: 50]

"ފަހެ އެމީހުން އެދި ހޯދަނީ ޖާހިލިއްޔަތުގެ ޙުކުމްތަކުތޯ!؟ ޔަޤީންކުރާ ބަޔަކަށް اللّٰه އަށްވުރެ މޮޅަށް ހުކުމްކުރާ ބުނުވުކުރައްވަސީ ކާކުހެއްތޯ."

އަދިވެސް އެކަލާނގެ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا۝٦٥﴾ [النساء: 65]

"އެހެންނަކުންނޫނެވެ! ރިބާގެ ފެހި ރަޙްމު ގަނޑުއަޅާ ވަޒީފާތައްވެފައެވެ.
އެމީހުންގެ ބޭރުގައި ދުބައިސްގެ ޒިނާކުރުމާ ކަންކަމުގައި އެމީހުން ރިބާ
ބުރުހާނުން ހުއްޖަތުން ދަންނަން އެމީހުން އިސްތިދުލާލުކުރެވެ. ދެން ރިބާ ނިޔާ
ކަނޑައެޅުމަށް ގަބޫލު އެމީހުންގެ ނަފްސުތަކުގައި ދަރަޖަތައް ވާޖިބު އެމީހުން
ނުދެކެނީއެވެ. އަދި (ފިރިހަލާ) ބާރަނބާ ޔާދަތުގެ ކަނޑައެޅުން
ޔާދަތުގެ ނުރައްވެ." ގަތިލިރެއްގެ ﷲ ތެދުވެރިކަށްކަމުގަ ލިޔެއެވެ." މިއީ.

އަހަރެން (ސަޙީޙު އަޤީދާތީ) ބުނަމެވެ:

ޤަޠްޢީ ނައްސު ކުރި ކަންތަކާއި ﷲ ގެ ރަސޫލާމެން އާޔަތުގެ މައްޗަށް
ބުރުހާނު ހިދި ސަބަބު ކުރެވެ. އެހެނީ ﷲ ބާވައިލައްވާ ގޮތާ
ޒާހިރު ބުރުހާނުން ހުއްޖަތުން އިސްތިދުލާލުކުރުމެވެ. އެއީ އަންނަނިވި
ކަންތައްތަކެވެ:

- ފިޤްހުގައި: ޤަޠްޢީ ޛާތީ ﷲ އާއި އެނގުން ފަރާތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން
މުސްލިމުންނަށް ދަންނަ. އެކަމަށް ފިޤްހުގައި މުސްލިމުންގެ ދެމެހެއްޓުމެވެ...

- އަގްދުގައި: އެއީ ބުނުން އުސޫލާ މީހުން ނިޔާ އެއީ ބުނުމުގައި
މީހުން، ނަހީކުރުން ހަރާމްކުރުމުގައި ކަމަށްވާ މުސްލިމުން ބާރަނބާއެވެ
ޝަރީޢަތުގެ މުސްލިމުން އަޤީދާގެ އިސްލާމް ކުރުން ނުރައްވެ.

މިހެންވެ އަހަރުމެން ބުނަމެވެ: ޤާނޫނު ހެދުން ފަދައިން މިހާރުނަމަ ވެސް އެކަށީ الله އަށް ލާޒިމުވެ، އެކަލާނގެ ދީނުން މުޖުތަހިދުވެގެންނާ މިހާރުވެ. އެކަށަވާ މިހާރު (އެކަލުގެ ވަޙީދުވެގެން) ނުވެއެވެ.

* ދެން އެމީހުން ދަލީލު ދައްކާ އަސްލަކީ: الله ތަޢާލާގެ މިބަސްފުޅެވެ:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَـٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ﴾[الشورى: 21]

މާނައީ: "الله އެކަލާނގެ އިޛްނަ ދެއްވާފައިނުވާ ކަންތަކެއް ދީނުން އެމީހުންނަށް ޝަރުޢުކުރާ ކަނޑައަޅާދޭން ޝަރީކުންތަކެއް އެއުރެންނަށް ވަނީހެއްޔެވެ؟..."

އެމީހުން އެމީހުން ބުނެއެވެ: الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ހިލާފަށް ޖުމްލަ ޝަރީޢަތް ތަޝްރީޢުކުރުމަކީ (ދީން ނުވަތަ ޝަރީޢަތް) ބަދަލުކުރުމެވެ. އަދި އެއީ މިއްލަތުން ބޭރުވާ ކުފުރެވެ.

އަހަރުމެން އެމީހުންނަށް ބުނަމެވެ: الله ގެ ދީނުގައި ނުވާ ކަންތަކެއް ދީނަށް އިތުރުކުރުމުން އުފެއްދުމާ ބިދުޢަތްވެރިޔާއާމެދު ކާފަރުވުން ބުނަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ އެހެންވީ މަސްއަލަ މިއާއި ޤާނޫނުހެދުމަށް ބުނަނީ ކިހިނެއްތޯ؟

އެމީހުން އާންމުކޮށް ބުނުމުގައި އަހަރުމެން ބުނަމެވެ: އެހެންވީ އެބިދުޢަތެވެ ސަބަބުން މިޢުޤުޅުން ބޮޑުވާ ކާފަރުވުމެވެ ވީހެއްޔެވެ؟

އެމީހުން އާސާރާ ބުނެފިނަމަ އެމީހުން ފިލަން އުޅުނު ކަންތަކަށް ވެއްޖިއްޔާއެވެ. އޭރު ފާފަތަކުން މީހުން ކާފިރުވުން، އަދި ފާފަކުރާ މީހާ ދަރަންނަމައިގައި ދުނިއްޔާނާނާކަމުން ބުނުމެވެ.

އެމީހުން ނުނުކާ ބުނެފިނަމަ އެމީހުން ބިންގާ އެތި ކަންތައް ގެއްލުވާލައިފިއެވެ. އެހެން ފައްޗަރެވި އެއްގަމުގެމީހާ ކަންކަމުގެ މުދުގައި ފުރަޤާތަކުން ބިލާތަކުރެމާ އެއްޗަ ހުޅުރު މުސްތަޤީމު ކަންތަކެވެ. ޤާނޫނުއް ޝަރުޢީކަށް މިހާރުން އަޅުކަމުއް ޝަރުޢީކަރު ބިދުޢަތްތަކާ (ޝަރުޢީކަރުމުގައި) އެއްގަމުގެނެވެ. އެހެންކަމުން ހުއްދަކަށާ މިހާއި ހުއްދަ ނުކުރާ މިހާ ފުރަޤާކުރަންޖެހެއެވެ. [4]

---

[4] ނޯޓް: ٤. ޢަބްދުއް ރަޙްމާން ބިން ނާޞިރު އައްސަޢްދީ ގެ ބުނުމާ ގެ ޅާ ފުރަގައި ﷲ ތަޢާލާއަށް ގެޔާ ހިތާރުން ބުނުމުކުރާ މިހާއި ބިދުޢަތްކުރާ ފާސިޤުކަން އަޙުލާ މީހުންނަށް ރައްދުދޭނެ ގަބޫލުކުރުން ތިލަވެރިން މަސައްކަތްކުރުމެވެ. އޭގެ ޝަރުޢީކަރުމާއި، ޤާނޫނުހުރިމާއި، ﷲ ތަޢާލާއަށް ގެޔާ ހިތާރުން ބުނުމުކުރާމާއި، ޝަރުޢީއްޔާ ބިދުޢަތްކުރާ ދީން ބިދުޢަތްކުރާމާއި، ﷲ ގެ އަމުރުފުރާ ކަމަކާއި ހާޖަތް އިލްމީޖަހުލާއި މިކަންކަމުގެ ފުރަޤާކުރި ފުރަޤާތަ ގެއްލަވާ ކަނބަލުގެ ރަނގަޅު ފައިދާކުރުމާއިއެވެ. އާސާރާއެވެ. ވަޞިއްޔަ ޤާނޫނުކަން ބުނުމުކުރާ މިހާއި، އަޙުއްލުގެން ދީނަން ބިދުޢަ އުފުއްދާ ސިޔާސަތުކުރާ މިހާއި ފުރަޤާވެއެވެ. ނަމަވެސް މިގައިވި ކާފިރުއްސަފާތެވެ؟ ﷲ ތަޢާލާއަށް ގެޔާ ހިތާރުން ބުނުމުކުރާމާ ކާފިރު އުފުއްދާމާއި، އަކަށް ބޮޑު ކާފިރުކަމުގެ އިސްލާމްދީނުން ބޭރުވާ ޝިރުކުގެ ޢަމަލު ބަޔާނެއް އަޅުގަނޑުމެން އެއްގަމުގައި ބުނުމުކުރާ މައްސަލަ ބައިވެރިވާ ކަމާއިލާ އުފުއްދާވާނެވެ.

އެއީ ޝަރުޢީހުކުމްތަކާއި ތަޝްރީޢީހުކުމްތަކާއި ވަޙީއާ ގުޅުންތަކުގެ މައްސަލަތަކެވެ. އެގޮތުން الله ތަޢާލާއިވި ގޮތާ ޒިކުރުކޮށް ހުކުމްކުރުން އާޔަތާއި ޙަދީޘް ކީ ހުކުމްއާކަމަށް އެއްބަސްވެފާ ބުނެފައެވެ. އެކަމަކު ޝަރުޢީހުކުމްތަކަކީ އަދި ތަޝްރީޢީހުކުމްތަކަކީ އަދި ވަޙީއި ގުޅުންތަކަށް ބަލާސްވުމަކީ ހުކުމުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ވަކިންވާ ހުސް ތަޙްރު ކުރުރެވެ. ދީން އެހެސްބަން، ޝަރުޢީހުކުމް ނުވަތަ ދީނުގެ އުސޫލުތަކުގެ ގެނައުމަށް ކަބައިލުން އެބަ ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ. އެވަރަކާ ހަމަރުވެސް ސިލްސިލާގައި ގޮސްފައެވެ. އެއީ الله ތަޢާލާގެ އަދި އެކަލާނގެއަށް ނިސްބަތްވާކަން ދީނީ ޤުރުއާނުގެ އުސޫލުތަކާއި ބަޔާންކުރެވޭނެ ކަމެވެ. އަދި ޝަރުޢީހުކުމް ހުކުމް ބަރު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ތަފާސްހިފާފަދައިގެން ހަދާ ދީނުގެ ތަރުތީބު ޝަރުޢީހުކުމާ ކިޔައިދޭން އެހެން ބަޔާންކުރުމެވެ. ބަޔާންކުރާއިރު ހުކުމަށް ގަބޫލުކުރާ ޝަރުޢީ ހުކުމް ތަޝްރީޢީ ހުކުމުގެ އުސޫލު ޤާނޫނީ ބަޔާންކޮށް ދެވޭނެ ކުރީގެ ބުނުއްވާ ޤާނޫނީ ތަފާސްހިފާ އެގޮތް ހިންގާކަން ބަޔާންކުރުމެވެ. އިސްލާމީ އަޙްކާމް ބަޔާންކުރުމާއި ބޭނުން ކިޔަވާލުމަށް ދެކޮޅު އަސާސީ ދިރާސާ އެކުލެވޭ ކޮންމެ ތަފާސްހިފާއި ޤާނޫނީ ގޮތް الله ތަޢާލާގެ ގޮތުން ހުކުމްކުރާ މިފަދަ ތަފާސްހިފާފައިވާ ބަޔާން އަޙްކާމާއި ދީނީ ކުރުމަށް ދިރާސާ ކުރެވިފައި އަސާސީކުރުމެވެ. އެގޮތުން އެދުރު

މިގޮތުގައި މިސާލަކަށް: ފިޤްހުގެ ހުކުމާއި ކަނޑައެޅުމާ ބެހޭ ހުކުމް ބޮޑު ކަންކަމާއި، ފިޤްހުގައި ބަޔާންކުރާ ހުރިހާ ބާވަތެވެ. ފިޤުހުގެ ހުކުމްކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ ފިޤްހުގެ ބާވަތް ގޮތް ނަމަވެ ފިޤުހުގެ ކަނޑައެޅޭ ފިޤްހު އެއީ ފިޤުހުގެ ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ އަދާކުރުމެވެ. މިއީ އުސޫލުން ޢިލްމުގައި ޤާނޫނީ ކުރުމުގެ އެކަ އަޙްކާމުގެ މުޢާމަލާތުގެ ހިލޭގައިން ބުނާއިރު ފިޤްހީ ކަމަށް އަދާކުރެވޭ. ކުރީގެ މުޢާމަލާތުގެ މާއްދާ ދީނުގައި އެއްޗެހި ދިވެހިބާސް އިޝާރާތްކުރެވޭނެ. އަސްލުހުރި ސަރަހައްދު އަޙްކާމުގެ މުޢާމަލާތު ފިޤުހުގެ ބާރުއަޅައި ސިޔާސީ ތަޢުލީމް މުއާމަލާ މިސާލަކަށް، ދީނީ ކަމުގައި ތަފާސްހިފުމަށް ބަސްތަކުގެ އަސްބާބުން އަޙްކާމު ބޭނުމާއި މަޤާސިދުތަކާއި ފިޤުހު ދިރާސާކުރަން ސިޔާސީ ފިޤްހުގެ

ޝަރުޢީކަމެވެ.

އެންމެ ފަހުން އަހަރުމެން ބުނަމެވެ: ދޫރަޖުގެ ގާނޫނުތަކާއި އުޞޫލުން ތަކާތީން ނިގުޅައި ޝަރީޢަތަކުން ބުނެވުނެވިދާނެ ކުރިކަނެވެ. އަދި އެއަށް ބުނެވ އުފުލުމަކީވެސް ކުރިކަނެވެ. ދެންފަހަ ބުނެވިކަމާ ވިހާއި، ބުނެވިކަނުވާ ވިހާ އެކަން ހުއްދަކަމަކަށްވާނަމަ، އަދި الله ގެ ޝަރުޢުގެ މައްޗަށް އެހެރީއް މުހައްދު ދީނަކަނަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެހާގެ ނަޑިކުގައި الله ގެ ޝަރުޢާ އެހީ އެއްކަނަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ހުއްދަކަމަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ الله ގެ ޝަރުޢާ ދެކޮޅަށާ އިންކާރުކުރާ މީހާއަކީ ކުއްތުވާނަމަ ފަހަ އެއީ (މުއްތަލިބުން ބޮޑުވާ) އިއުލިޔާދީ ކުރެވޭ. އެކަންތައްތައް ކަމަ އެއީ (މުއްތަލިބުން ބޮޑު ނުވާ) ކަމަށް ކުރެވޭ...

"

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

* * *

